МАЙ
18
1940 во
№ 67 (1211).
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВІЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

ЫДЖЫДДЖЫК ВНИМАНИЕ СТРЕЛКОВӦЙ СПОРТЛЫ

Миян патриотическӧй сӧветскӧй томйӧз мечтайтӧ лоны Краснӧй Армияса полноценнӧй боецӧн, коді искусснӧя кужӧ нуӧдны бой противникӧд. Татысь гӧгӧрвоана сійӧ, мый стрелковӧй спорт лоис томйӧзлӧн радейтана занятиеӧн. Томйӧз воспитывайтӧ ас пиас меткӧй стрелоклысь качествояс, медым лоны сэтшӧм боецӧн, коді вермӧ ӧткодя искусснӧя действуйтны любӧй обстановкаын, любӧй условиеясын.

Боевӧй обстановкаын боецлы лоӧ лыйсьыны и водса, и мунігӧн, и пидзӧссянь, пу йывсянь, окопсянь, лыжи вывсянь, вывлань самолёт кузя. Боец должен кужны маскируйтчыны, вӧчны аслыс окоп, уйны ӧти местасянь мӧдлаӧ, действуйтны штыкӧн, прикладӧн, гранатаӧн, действуйтны инициативнӧя отделение составын. Боец должен лоны бура тренируйтчӧмаӧн, медым уна километр мунӧм бӧрын, атакаын котӧртӧм бӧрын лоны сідзжӧ меткӧй, хладнокровнӧй да экономнӧй стрелокӧн. А сідз кӧ винтовкаысь, наганысь, пулеметысь мишеньӧ меткӧя лыйны кужӧм эм сӧмын ӧти юкӧн сійӧ навыкъяслӧн да тӧдӧмлунъяслӧн, кодъясӧн должен обладайтны том сӧветскӧй патриот.

Та йылысь осоавиахимовскӧй да комсомольскӧй организацияяс унаысь вунӧдлӧны. Найӧ оз казявны сійӧ, мый стрелковӧй тренировка не гежӧда вошtӧ ассыс прикладнӧй, практическӧй характерсӧ, сійӧ, мый унаысь стрелковӧй спорт нуӧдсьӧ сӧмын спорт ради, пӧрӧ „тепличнӧй стрелокъясӧс“ гӧтӧвитӧмӧ.

Комсомольскӧй организацияяс обязанӧсь матыстны кыдз позьӧ ёнджыка Краснӧй Армияын служба условиеясӧ Осоавиахимын стрелокъясӧс велӧдӧм. Тайӧ зэв важнӧй мог. Том стрелокъясӧс колӧ воспитывайтны сідзи, медым найӧ йиджтысисны армейскӧй духӧн, колӧ велӧдны найӧс кузь маршъясӧ, став обмундированиеӧн котӧртӧмӧ, препятствиеяс венӧмӧ, лоны выносливӧйӧн, коді эськӧ стойкӧя вынеситіс и кӧдзыд и жар. Мудзлытӧг закаляйтны томйӧзлысь организм, велӧдны действуйтны любӧй условиеясын—комсомольскӧй организацияяслӧн прямӧй мог.

Юнӧй ворошиловскӧй стрелокъясӧс, I да II ступеня ворошиловскӧй стрелокъясӧс гӧтӧвитан выль программа серти, кодӧс неважӧн примитіс Осоавиахимлӧн Центральнӧй Сӧвет, ворошиловскӧй стрелокъяс долженӧсь тӧдны штыковӧй бойлысь приёмъяс, кужны шыблавны гранатаяс, бӧрйыны лыйсян позицияяс, ветлыны лыжи вылын, действуйтны противогазӧн. II ступеня ворошиловскӧй стрелокъяс долженӧсь кужны маскируйтчыны, действуйтны разведкаын, венны препятствиеяс да зараженнӧй участокъяс, тӧдны топография.

Выль программаяс кузя велӧдчӧм заводитчас июль 1 лунсянь. Öні колӧ сэк кежлӧ нуӧдны гӧтӧвитчӧм. Комсомольскӧй организацияяс медводз долженӧсь отсавны Осоавиахим организацияяслы инструкторъясӧс гӧтӧвитӧмын, тиръяс, стрельбищеяс восьтӧмын, тиръясын большевистскӧй пӧрадок лӧсьӧдӧмын. Тайӧ отсӧгыс ёна на тырмытӧм.

Унаысь комсомольскӧй да осоавиахимовскӧй организацияяс миян действуйтӧны ӧта мӧдсьыс торйӧн, оз йитчыны уджын сідзи кыдзи колӧ. Та вӧсна артмӧ большевистскӧй, серьёзнӧй удж местаӧ вреднӧй кустарщина, бесплановӧй удж, коді оз сет колана результатъяс.

Ворошиловскӧй стрелок выль комплексӧн овладейтӧмын пример должен петкӧдлыны комсомольскӧй актив. Комсомоллӧн актив обязан овладейтны военнӧй тӧдӧмлунъяс основаӧн. Тайӧс сысянь требуйтӧны ВЛКСМ ЦК IX пленумлӧн решениеяс. ВЛКСМ ЦК-лӧн бюро обяжитіс комсомольскӧй руководящӧй активӧс сдайтны таво нормаяс „Ворошиловскӧй стрелок“ значок вылӧ. Тайӧ эм военнӧй тӧдӧмлунъяслӧн сійӧ минимум, кодӧн комсомольскӧй актив должен быть овладейтны.

Комсомольскӧй организацияяслы колӧ серьёзнӧя займитчыны ворошиловскӧй стрелокъясӧс гӧтӧвитан делӧӧн. Матыссьӧ гожся кад, кор позьӧ вӧчны медся уна стрелковӧй спорт паськӧдӧм кузя. Удж нуӧдӧм вылӧ колана условиеяс абутӧм вылӧ ыстысьӧмъяс оз имеитны некутшӧм серьёзнӧй основание. Колӧ сӧмын быдлунся практическӧй удж. Позьӧ нуӧдны и походъяс, стрӧитны тиръяс, стрельбищеяс, нуӧдны граната велӧдӧм, штыковӧй бой велӧдӧм. Сюрасны и руководительяс, и колана материалъяс. Петны колӧ поле вылӧ. Сэні серьёзнӧя, армейскӧя нуӧдны томйӧзлысь военнӧй подготовка, гӧтӧвитны томйӧзӧс Краснӧй Армия радъясын почетнӧй воинскӧй служба нуиг кежлӧ.

Лестехникумлӧн авто-тракторнӧй отделениеса велӧдчысь-комсомолецъяс В. Котков, Н. Суворов да М. Королев автомашина велӧдӧм кузя практическӧй занятиеяс вылын.

СТАВСОЮЗСА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННӦЙ ВЫСТАВКА ВОСЬТӦМ

Май 15 лунӧ Москваса уна дас сюрс уджалысь йӧз, фабрикаясса, заводъясса, столичнӧй учрежденияесса да организацияясса представительяс, да необъятнӧй Сӧветскӧй страна областьясысь, крайясысь да республикаясысь воӧм уналыда гӧстьяс дырйи вӧлі торжественнӧя восьтӧма Ставсоюзса сельскохозяйственнӧй выставка. Стӧч луншӧркадын воссисны выставка вылӧ пыран ӧдзӧсъяс, 13 час 45 минут кежлӧ чудеснӧй кар садлӧн аллеяяс да площадьяс вылын вӧлі нин 50 сюрс гӧгӧр посетитель.

Фанфараяслӧн звукъяс юӧртӧны празднество заводитчӧм йылысь. Выставкаса директор академик Н. В. Цицин, митинг восьтӧмӧн, сетӧ кыв СССР-са Земледелие кузя Народнӧй Комиссарлы, Главвыставкомса председатель И. А. Бенедиктов ёртлы.

Бенедиктов ёрт висьталӧ сы йылысь, мый колхознӧй крестьянство совхозъясса да машинно-тракторнӧй станцияясса рабочӧйяс, видзму овмӧсса специалистъяс пӧся откликнитчисны Сӧветскӧй правительствоса глава Молотов ёрт призыв вылӧ да паськӧдісны колхозно-совхознӧй производствоӧн выль победаяс вӧсна паськыд ордйысьӧм. Колис 1939 во, социалистическӧй земледелиеын да скӧтвидзӧмын тӧдчана успехъяс шедӧдан во, колхозъясӧс организационно-хозяйственнӧя укрепитан во. 1939 воын колхозно-совхознӧй муяс вылын нянь, хлопок, шабді, картофель да мукӧд сельскохозяйственнӧй продуктаяс чукӧртӧма 1938 воын дорысь уджык. 191,5 сюрс вылӧ содіс животноводческӧй товарнӧй фермаяслӧн лыд. Уна выль сюрс овмӧсъяс да видзму овмӧса торъя передовикъяс шедӧдісны почетнӧй право участвуйтны выставка вылын. Видзму овмӧсса победаяслы всенароднӧй смотр вылын участникъясӧн таво являйтчӧны 18.163 колхоз, 14.163 животноводческӧй товарнӧй ферма, 333 МТС, 957 совхоз, видзму овмӧсса передовикъяс, организаторъяс да специалистъяс 265.326 морт. Бенедиктов ёрт чуксалӧ велӧдчыны передовӧй колхозъяслысь, районъяслысь, областьяслысь да крайяслысь ёнджыка эффективнӧя используйтны быд гектар му, кужны нуӧдны полноценнӧй разносторонней овмӧс, тӧдчӧдӧ Ставсоюзса сельскохозяйственнӧй выставкалысь ыджыд роль видзму овмӧс водзӧ кыпӧдан вопрос кузя ВКП(б) ЦК-лысь да СССР-са СНК-лысь решениеяс олӧмӧ пӧртӧм вӧсна тышӧ массаясӧс мобилизуйтан делӧын.

Бенедиктов ёртлӧн бӧръя кывъясыс, кодъясӧс сиӧма колхознӧй крестьянствоты, социалистическӧй рӧдиналы, большевикъяслӧн Ставсоюзса коммунистическӧй партиялы, Сталин ёртлы, вӧйӧны аплодисментъяс гым улын.

Красноармейскӧй сьылӧм да йӧктӧм кузя ССР Союзса Краснознаменнӧй ансамбль профессор-орденоносец А. В. Александров веськӧдлӧм улын исполняйтӧ „Интернационал“. Академик Цицин лэптӧ выставкалысь главнӧй флаг. Öттшӧтш кыптӧны флагъяс став павильонъяс весьтын. Ансамбль исполняйтӧ „Кантата Сталин йылысь“ да „Большевикъяс партиялысь гимн“. Торжественнӧй митинг тупкӧмӧн, Цицин ёрт гӧстьясӧс приглашайтӧ павильонъясӧ.

Паськыда воссьӧны павильон ӧдзӧсъяс. Выставка вывса посетительяс асланыс синъясӧн адзӧны, кутшӧм ылӧ водзӧ воськовтіс социалистическӧй земледелие да животноводство, кутшӧм славнӧй победаясӧн колхознӧй крестьянство ознаменуйтіс кольӧм во.

1940 вося Ставсоюзса сельскохозяйственнӧй выставка восьтӧма.

В. М. Молотов ёртӧн Шведскӧй торговӧй делегацияса председатель г-н Г. Эриксонӧс примитӧм

1940 вося май 16 лунӧ СССР Совнаркомса Председатель да Иностраннӧй делӧяс кузя Народнӧй Комиссар В. М. Молотов ёрт примитіс Шведскӧй торговӧй делегацияса председательӧс Швециялысь хозяйство регулируйтӧм кузя министрӧс г-н Г. Эриксонӧс. Приём вылын присутствуйтіс шведскӧй посланник г-н Ассарссон.

СОДӦ ФИЗКУЛЬТУРНИКЪЯСЛӦН РАД

Емдін педучилищеын физкультурнӧй удж пыр вӧлі мунӧ омӧля. Велӧдчан во заводитчигӧн физкультурнӧй коллективын вӧлі лыддыссьӧ сӧмын 10 шлен. Налӧн оз вӧлі тыдав некутшӧм удж.

Бӧръя кадӧ комсомольскӧй организация сувтӧдіс могӧн—бурмӧдны удж школаса физкультурнӧй коллективлысь. Тайӧ кӧсйысьӧмсӧ комсомолецъяс пӧртӧны олӧмӧ. Комсомолец Муравьев ёрт физкультурнӧй коллективын сьӧлӧмсянь босьтчис уджӧ.

Öні физкультурнӧй коллективын лыддыссьӧ 40 сайӧ шлен. Найӧ ставныс нин сдайтісны ГТО значок вылӧ нормаяс. Призывникъяс Челпанов да Поповцев ёртъяс нормаяс сдайтісны сӧмын „отлично“ вылӧ.

И. КУШТЫСЕВ.

КОМИ ОБЛАСТНӧЙ КОМСОМОЛЬСКӧЙ ОРГАНИЗАЦИЯЛӧН КОТЫРТЧӧМ

Большевистскӧй партия да сылӧн великӧй вождьяс Ленин да Сталин пыр ыджыд внимание сетлісны уджалысь томйӧзлӧн революционнӧй движениелы. Найӧ котыртісны да выпестуйтісны Ленинско-Сталинскӧй комсомол.

Комсомол котыртчис гражданскӧй войналӧн суровӧй воясӧ. 1918 вося октябрь 29 луньӧ Москваын воссис РКСМ-лӧн первой съезд, коді оформитіс томйӧзлысь коммунистическӧй союз котыртӧм. Та вылӧ условиеяссӧ сетіс Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революция, коді кыпӧдіс уджалысь томйӧз массаясӧс политическӧй олӧмын активнӧй участвуйтӧмӧ, отсаліс найӧ сознательностьлӧн да организованностьлӧн быдмӧмлы.

Октябрьскӧй социалистическӧй революциялӧн победа кыскис активнӧй политическӧй олӧмӧ сідзжӧ коми уджалысь йӧзӧс. Томйӧзлӧн социалистическӧй движение пырӧ и коми сиктӧ. РКСМ котыртӧм сетіс подув коми уджалысь томйӧзлӧн котыртчӧм вылӧ, комсомольскӧй ячейкаяс котыртӧм вылӧ.

Коми областнӧй комсомольскӧй организация чужис гражданскӧй войналӧн шуштӧм воясӧ, кор коми уджалысь йӧз роч народлӧн братскӧй отсӧгӧн героическӧя тышкасис интервентъяслы да белӧй бандаяслы паныд.

1918 вося декабрь 5 луньӧ Устьсысольскын (Кирульын) котыртчис томйӧзлӧн первой культурно-просветительнӧй кружок „Шонді югӧр“. Тайӧ кружокас 1919 во январь тӧлысь помын вӧлі лыддьысьӧ 40 шлен. Кружокса шленъяс нуӧдісны культурно-разъяснительнӧй удж крестьяна пӧвсын, вӧчавлісны спектакльяс да митингъяс. Тайӧ кружоксӧ вӧлі бӧрас, 1920 воын, ликвидируйтӧма да котыртӧма сы пыдди РКСМ ячейка. 1919 во первой джынйын котыртчыліс Нювчимын „Рабочӧй томйӧзлӧн союз“, коді эз на имеит некутшӧм устав ни программа, да регыд, организаторъясӧн армияӧ мунӧм бӧрын, дугдіс существуйтны.

Кад вӧлі сьӧкыд. Пытшкӧсса да ортсыса контрреволюциялӧн ӧтувтчӧм вынъяс том сӧветскӧй республикаӧс топӧдісны би кытшӧ. Том Краснӧй Армия героическӧя дорйис Великӧй Октябрьлысь завоеваниеяс. Комсомол ассыс вынъяс мобилизуйтіс интервентъяслы да белобандитъяслы отпор сетӧм вылӧ. Тайӧ обстановкаын, 1919 вося сентябрын муніс РКП(б)-лӧн IV Устьсысольскӧй уезднӧй конференция, коді чукӧстіс коми уджалысь томйӧзӧс котыртчыны комсомол радъясӧ. 1919 вося октябрь 15 луньӧ РКП(б) уком да Пинего-Печорскӧй полкса политотдел отсӧгӧн Устьсысольскын котыртчӧ медводдза комсомольскӧй ячейка.

Томйӧзлӧн собрание муніс „Звезда“ клубын. Доклад кывзӧм бӧрын, кӧні вӧлі томйӧзӧс тӧдмӧдӧма РКСМ II съезд шуӧмъясӧн да страна водзын сулалан могъясӧн, 35 морт гижсисны комсомолӧ. Комсомолӧ пырысьяс радын вӧліны и нывъяс—Домна Каликова, Фомина да Родева ёртъяс. Комсомолецъяс сійӧ жӧ рытӧ нуӧдісны организационнӧй собрание, кӧні бӧрйисны бюро куим мортыс. Комсомольскӧй организация котыртӧмын ыджыд участие примитісны Чумбаров-Лучинский да мукӧдъяс.

РКСМ II съезд шуӧм серти фронт вылӧ комсомолецъясӧн муньӧм йылысь РКСМ ЦК-лысь телеграмма обсудитӧм бӧрын тайӧ организацияысь куим морт мунісны добровольецъясӧн фронт вылӧ. Организация пуктіс ас водзас могӧн вовлекитны выль шленъясӧс аслас радӧ.

„Зырянская газета“, коді петіс Устьсысольскын, 1919 вося октябрь 28 луньӧ „Томйӧз тыш вылӧ!“ статьяын гижис:

„Миян карын неважӧн на котыртчис коммунистическӧй томйӧзлӧн союз и сылӧн краснӧй знамя улӧ ӧтувтчис нин 40 морт революционнӧй томйӧз. Революционнӧй томйӧзлӧн став вынъяс должен лоны сетӧма революциялысь завоеваниеяс дорйӧм вылӧ. Рабоче-крестьянскӧй томйӧз дружнӧя кыпӧдчыліс пыр, кор революциялы угрожайтіс опасность.

Öні опасность ыджыд. Но ыджыд и подъёмыс сознательнӧй трудовӧй томйӧз пӧвсын. Сійӧ дась тышӧ...“

1919 вося октябрь 20—26 лунъясӧ Устьсысольскӧй уезднӧй партийнӧй комитет нуӧдӧ „партийнӧй неделя“. Тайӧ неделя нуӧдігӧн вӧлі пуктӧма могӧн сідзжӧ томйӧз пӧвсын удж оживитӧм да томйӧзӧс комсомол радъясӧ кыскӧм. „Партийнӧй неделя“ бӧрын котыртчӧны комсомольскӧй ячейкаяс Визинын, Нювчимын, Ужгаын да Сереговын. Найӧ чужисны да уджалісны партийнӧй ячейкаяс веськӧдлӧм улын.

Выль комсомольскӧй ячейкаяс эз на удитны бурджыка сувтны кок йылӧ, а активлы лоис нин мунны фронт вылӧ. Латкинлӧн да Орловлӧн белогвардейскӧй бандаясӧн Печора да Эжва бассейнъяс босьтӧмкӧд йитӧдын комсомольскӧй ячейкаяслы лоис мунны фронт вылӧ либӧ пырны подпольеӧ.

Устьсысольскса, Нювчимса да Визинса комсомольскӧй ячейкаяс дзоньнас мунісны фронт вылӧ. Сереговса ячейка кутіс уджавны подпольеын.

1920 вося февраль-март тӧлысьясӧ коми республика территория вылысь вӧлі вӧтлӧма интервентъяслысь да белогвардейскӧй бандаяслысь медбӧръя колясъяссӧ. Интервентъяслы да белогвардейскӧй бандаяслы паныд вооруженнӧй тышын активнӧя участвуйтісны комсомолецъяс, коми уджалысь томйӧз. Фронтлӧн быд участок вылын комсомолецъяс, томйӧз петкӧдлісны отвагалысь да организованностьлысь пример. Унаӧн на пӧвсысь геройскӧя погибнитісны народ делӧ вӧсна. Став коми народ паметын олӧ образыс замечательнӧй комсомолка, том разведчица Домна Каликовалӧн, кодӧс зверскӧя замучитісны белобандитъяс.

Тайӧ кадӧ сӧмын ӧти Устьсысольскса комсомольскӧй ячейка ыстіс Аныбса фронт вылӧ 52 комсомолецӧс. Комсомольскӧй ячейкаяс гражданскӧй война воясӧ воштісны асланыс радъясысь 20 боевӧй ёртӧс.

Интервентъяс да белогвардейскӧй бандаяс вылын победа шедӧдӧм бӧрын, партийнӧй организация отсӧгӧн комсомольскӧй ячейкаяс вылысь босьтчӧны уджӧ. 1919 вося декабрын Устьсысольск белӧйясысь мездӧм бӧрын вылысь босьтчис уджӧ Устьсысольскса комсомольскӧй ячейка. Сідз жӧ вӧлі востановитӧма Визинса да Сереговса ячейкаяс. Декабрь 1—10 лунъясӧ котыртчӧ комсомольскӧй ячейка Маджаын, декабрь 12 луньӧ—Кӧрткерӧсын (пырисны 15 морт), декабрь 25 луньӧ—Лӧзымын.

1920 вося январь-апрель тӧлысьясӧ котыртчӧны комсомольскӧй ячейкаяс уналаын. Белӧйяс киысь мездӧм сиктъясын кутісны котыртчавны комсомольскӧй ячейкаяс. Öткымын ячейкаяс котыртчисны нӧшта белӧйяс пышйытӧдз на, подпольнӧ, — кыдзи Новикын, Пӧддельнӧйын.

Февраль 15—26 лунъясӧ нуӧдсьӧ „неделя красной молодежи“. Устьсысольскса ячейка ыстӧ сиктъясӧ уна комсомолец-агитаторӧс. Комсомольскӧй ячейкаяс заводитісны быдмыны нӧшта ӧдйӧ. Устьсысольскын котыртчӧ мӧд ячейка, котыртчӧны ячейкаяс Выльгортын, Палаузын. „Неделя красной молодежи“ нуӧдігӧн сӧмын ӧти Устьсысольскын комсомол радъясӧ пырисны 157 том морт, а уездын вӧлі котыртӧма 18 выль комсомольскӧй ячейка, кытчӧ вӧлі примитӧма 300 гӧгӧр мортӧс.

Комсомольскӧй ячейкаяс босьтчисны культурно-просветительнӧй удж нуӧдӧмӧ, вӧчавлісны субботникъяс. Комсомолецъясӧн нуӧдан мероприятиеясын активнӧя участвуйтісны сідзжӧ и не комсомолецъяс. Спектакльясысь выручитӧм средствоясӧн комсомолецъяс отсасисны красноармеецъяслӧн семьяяслы, сиротаяслы.

Комсомольскӧй ячейкаяс быдмӧны водзӧ. Но наӧн единӧй веськӧдлӧм эз вӧв, быд ячейка уджалісны ас кежсьныс. Северо-Двинскӧй губкомол, коді вӧлі Устюгын дерт весь кӧдлыны быд ячейкаӧн торйӧн эз вермы. Сувтіс мог—лӧсьӧдны уезднӧй комитет. Уезднӧй комсомольскӧй конференция чукӧртан мог пуктыссьӧ Устьсысольск карса комсомольскӧй организация вылӧ. Апрельын котыртсьӧ уезднӧй временнӧй исполнительнӧй бюро, коді кутіс нуӧдны организационнӧй удж конференция чукӧртӧм кузя.

Оргбюро заводитіс лэдзны ассыс печатнӧй орган—„Слово юного коммунара“. Ставыс сійӧ петаліс 7 номер.

Став организационнӧй удж нуӧдӧм бӧрын, 1920 вося май 10 луньӧ Устьсысольскын воссьӧ первой уезднӧй комсомольскӧй конференция.

Тайӧ конференция ӧтувтіс комсомольскӧй ячейкаяс ӧти уезднӧй организацияӧ да сійӧн пуктіс заводитчӧм коми комсомольскӧй организация существуйтӧмлы. Конференция завершитіс сійӧ ыджыд удж, кодӧс нуӧдіс уезднӧй партийнӧй организация да Пинего-Печорскӧй полкса политотдел коми уджалысь томйӧз пӧвсын комсомольскӧй организация котыртӧм кузя.

Конференция вылын присутствуйтісны 100 делегат, кодъяс представляйтісны 1.500 организованнӧй томйӧзӧс, 45 комсомольскӧй ячейка.

Конференция обсудитіс текущӧй момент йылысь доклад, временнӧй уезднӧй бюролысь отчет, местаясысь докладъяс, хозяйственнӧй разруха бырӧдӧм кузя мероприятиеяс йылысь доклад, сиктын удж йылысь, нывъяс пӧвсын удж йылысь, политическӧй да культурно-просветительнӧй удж йылысь докладъяс да с. в.

Первой Устьсысольскӧй уезднӧй комсомольскӧй конференция муніс партийнӧй веськӧдлӧм улын. Сэні участвуйтісны представительяс губернскӧй партийнӧй да комсомольскӧй комитетъяссянь, губисполкомсянь, уезднӧй партийнӧй комитетсянь да уезднӧй исполкомсянь.

Аслас резолюцияясын конференция шуис дружнӧя да энергичнӧя заводитны тышкасьны важ пемыд, невежественнӧй олӧмкӧд, отсавны став вынъясӧн пӧртны олӧмӧ сӧветскӧй властьлысь мероприятиеяс, шымыртны коммунистическӧй влияниеӧн сиктса томйӧзӧс. Конференция бӧрйис уезднӧй комсомольскӧй комитет да шуис котыртны районнӧй комитетъяс Визинын, Кулӧмдінын, Шойнатыын, Ношульын либӧ Абъячойын да Койгортын.

1920 вося тулысын заводитчис Антанталӧн коймӧд поход. Белопанскӧй Польша уськӧдчис том сӧветскӧй республика вылӧ. Комсомолецъяс пӧся откликнитчисны партиялӧн призыв вылӧ—дорйыны сӧветскӧй республика. Первой уезднӧй конференция вывса делегатъясысь май 14 луньӧ 15 морт мунісны добровольнӧ польскӧй фронт вылӧ. Фронт вылӧ добровольнӧ мунісны уна комсомолецъяс. Сереговса организацияысь мунісны 13 комсомолец, Шойнатыысь —5 комсомолец. Мунысьяс пӧвсын вӧліны и нывъяс.

Гражданскӧй война помасьтӧдз на, 1920 вося октябрь тӧлысьын муніс РКСМ-лӧн Ставсоюзса III съезд. Тайӧ съезд занимайтӧ исключительнӧй места комсомол историяын. Тайӧ съезд вылас Ленин висьталіс ассыс знаменитӧй историческӧй речь „Томйӧз союзъяслӧн могъяс“, коді лоис комсомоллӧн программнӧй документӧн да определитіс сылӧн став деятельностьлысь направлениесӧ.

РКСМ III съезд бӧрын 1920 вося ноябрь тӧлысьын муніс Устьсысольскӧй уезднӧй организациялӧн мӧд конференция. Комсомольскӧй активлӧн гражданскӧй фронтъяс вылӧ муньӧм отразитчис комсомольскӧй организация удж вылӧ. Мӧд конференция кежлӧ комсомол радъясын вӧлі сӧмын 615 комсомолец, 47 ячейка.

Гражданскӧй война помасьӧм бӧрын мирнӧй строительствоӧ вуджӧм требуйтіс комсомольскӧй удж перестроитӧм, комсомольскӧй ячейкаяс ёнмӧдӧм. Ячейкаясын сӧмын ӧти пӧлӧс удж, спектакльяс да митингъяс нуӧдӧм эз нин удовлетворяйт томйӧзӧс. Тайӧс используйтӧмӧн паськӧдӧны удж враждебнӧй элементъяс асланыс томйӧзӧс кыскӧм кузя. Тайӧ кадӧ комсомольскӧй организациялӧн радъясыс ичӧтмылӧны. Коймӧд уезднӧй конференция кежлӧ, коді муніс 1921 вося май тӧлысьӧ, уездса 47 ячейка ӧтувтісны сӧмын 453 комсомолецӧс.

Та вӧсна сетсьӧ ыджыд внимание томйӧз пӧвсын коммунистическӧй влияние паськӧдӧм вылӧ да комсомоллысь радъяс содтӧм вылӧ.

1921 вося май 11 луньӧ РКСМ ЦК тшӧктӧм серти котыртсьӧ коми областнӧй оргбюро, коді подготовитіс коми областнӧй комсомольскӧй конференция чукӧртӧм да укомъяс лӧсьӧдӧм.

1921 вося сентябрь 10 луньӧ воссис первой коми областнӧй комсомольскӧй конференция.

Коми комсомольскӧй организация пасйӧ ассыс кызь вося юбилей. Пройдитӧма славнӧй кызь во. Партийнӧй организация веськӧдлӧм улын коми республикаса комсомольскӧй организация быдмис Ленинско-Сталинскӧй комсомоллӧн вынйӧра отрядӧ, коді социалистическӧй строительство быд участок вылын петкӧдлӧ ассыс водзмӧстчӧм.

В. ПАЛКИН.

ТРАКТОРНӦЙ ОТРЯД

Ми Надуткин ёрткӧд мӧдӧдчим трактористъяс дорӧ. Кутім лэччыны Сыктыв юлань му дорті, кытчӧ вӧлі кӧдзӧма сю.

—Тані куим гектар сайӧ,—заводитіс сійӧ.—Мусӧ кольӧм во ме обрабатывайтлі... Таӧдзсӧ тані вӧлі ид, тырӧма вӧлі ёгӧн... Колхозса юралыськӧд сёрнитӧм бӧрын ми сійӧс решитім кольны коськӧмӧн... А ӧні, со, кутшӧма быдмӧ... Надейтча, мый тась „Культурник“ колхоз вундас шӧркодь урожай 18—20 центнерӧн, а то и унджык...

Збыль, ӧзим вӧлі бур. Тӧдчӧ, мый му обработайтӧма абу омӧля.

Лэччим водзӧ, трактористъяс дорӧ. Тракторист Конюхов ёрт агротехническӧй правилӧяс соблюдайтӧмӧн вӧлі гӧрӧма нин 4 га, а шонді пыртӧдз нӧшта дыр на позис уджавны.

—Пыдіті ӧ гӧрин?—юаліс Надуткин ёрт.

—Даскӧкъямыс... Сыысь пыдіті оз позь,—кыліс ӧтвет трактор вывсянь.

—Кольӧм во тані кутшӧм культура вӧлі?—юалі ме.

—Сю...

—Урожайность...

—Даскӧкъямыс...

—Таво тась кӧсъям босьтны 20 центнерӧн ид. Тырмымӧн петкӧдӧма удобрение... Почва обработайтам кыдз вермам бурджыка и добитчам, медым колхоз му участоксӧ дӧзьӧритіс бура гожӧмын... Председателькӧд сёрнитчӧма нин нуӧдны кыкысь прополка да идравны нянь воӧм бӧрас пыржӧ...

* * *

Надуткин ёртлӧн тракторнӧй отрядыс, кӧні уджалӧ кӧкъямыс морт, лыддьыссьӧ комсомольско-молодёжнӧй отрядӧн. Тані унджыкыс нывка. Сійӧ коймӧд во нин обслуживайтӧ „Марс“ „Культурник“ да „Красный Октябрь“ колхозъясӧс.

Тракторнӧй отряд являйтчӧ тайӧ колхозъясын ыджыд урожайяс вӧсна тыш котыртысьӧн, передовӧй агротехника пыртысьӧн.

„Культурник“ колхозса колхозникъяс войдӧр пыр норасисны сы вылӧ, мый Давдорса муяс ниноӧм оз вайны, пыр тырӧмаӧсь ёгӧн... Такӧд трактористъяс решитісны помавны.

Колхозса председателькӧд сёрнитчӧмӧн Надуткин ёрт решитіс тайӧ мусӧ куйӧд петкӧдӧмӧн гӧрны зяб улӧ.

Кольӧм во тулыснас кык пӧв рандалитӧм бӧрын кӧдзисны ид. Ид быдмӧм бӧрся Надуткин ёрт следитіс пыр ачыс. Унаысь ветлывліс му вылӧ... Видлавліс абу ӧ нин ёгӧсьӧма... Оз ӧ ков нуӧдны прополка...

Отрядса вожаклӧнмӧвпъясыс збыльмисны—тайӧ му вывсьыс кольӧм во „Культурник“ колхоз босьтіс шӧркодь урожай 13 центнерӧн гектарысь. Колхозникъяслы лои гӧгӧрвоана, мый му обработайтӧмын передовӧй агротехника применяйтӧмӧн сӧмын позьӧ добитчыны муяс вылысь ыджыд урожай босьтӧм.

Кольӧм во „Марс“, „Культурник“ да „Красный Октябрь“ колхозъяс тракторнӧй отряд отсӧгӧн добитчисны нин асланыс муяс вылысь шӧркодь урожай 12-14 центнерӧн босьтӧм.

Тракторнӧй отряд бура уджалӧ и таво. Тышкасьӧ колхозъясын тувсов кӧдза успешнӧя, 6-7 лунӧн нуӧдӧм вӧсна. Том трактористкаяс Паша Конанова, Анна Конанова, Анна Оплеснина да мукӧд ёртъяс гӧрӧм кузя лунся нормаяс пыр тыртӧны содтӧдӧн.

С. ТЕРЮКОВ.

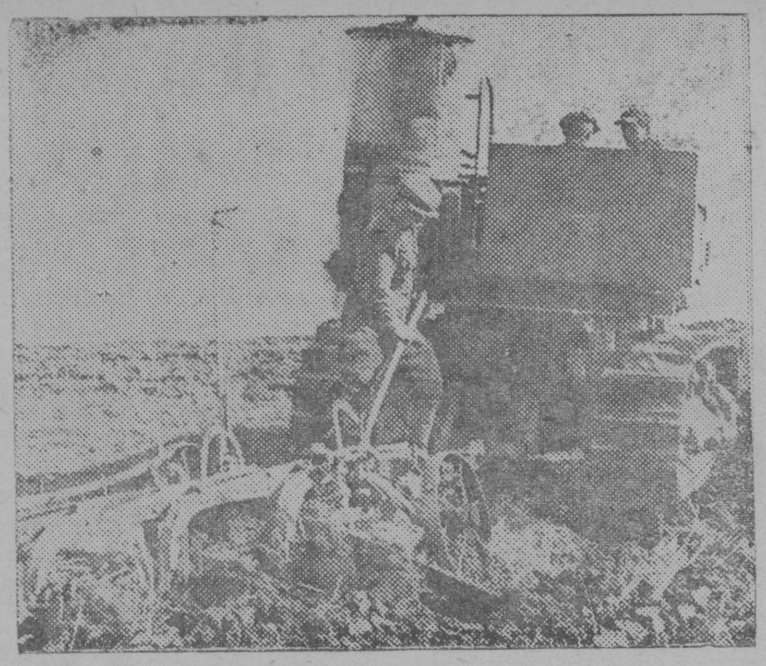

Улыс-Човса совхозын тувсов кӧдза. СНИМОК ВЫЛЫН: ЧТЗ тракторӧн гӧрӧм.

ПОДКОРМКА

Апрель тӧлысь пом. Лым сыліс ӧдйӧ. Кушмисны лудъяс, петісны эрдӧ и ӧзимӧй культураяс. Лунысь-лун пыр ӧдйӧнджык ӧзим вылысь чиніс йи слӧйкодь корка. Колӧ вӧлі тэрмасьны. Муні звеньевӧй дінӧ.

— Ӧльӧксан дядь, кор нуӧдам ӧзимӧйясыдлы подкормкатӧ?

— Ог вермы висьтавны... Эг на вӧвлы муяс вылас да,—вочавидзис сійӧ.

— Сідзкӧ ӧні ветлам, позьӧ?

— Позьӧ... Ветлам.

Мунім муяс вылӧ, кодӧс вӧлі сетӧма миян звенолы. Тыдовтчис, мый йи корка кольӧма зэв нин вӧснид. Куим нёль сантиметр судта петӧма вылӧ рудзӧглӧн стебельыс.

— Самӧй кад...

Шуим аскисянь заводитчыны подкормка нуӧдӧмӧ.

Куим час асыв. Йӧз ставӧн нин вӧлі чукӧртчӧмаӧсь ӧтлаӧ. Петім уджавны. Быдӧн старайтчисны вӧчны унджык да бура. Не лэдзны ӧзимӧйясӧс подкормитӧмын кольӧм вося ӧшибкаяссӧ—ӧти местаӧ уна койӧм, сыв кадӧ сійӧс нуӧдӧм да комокъяссӧ му вылӧ жугӧдтӧг шыблалӧм.

Тані бура уджалісны Александра Степанова, Дуня Оверина, Анна Тимина да мукӧд ёртъяс.

* * *

Таво подкормка лои нуӧдӧма агротехническӧй правилӧяс серти—кын му вылын да кор на ӧзим вывсьыс став йи коркаыс эз сыв. Тайӧ найӧс мездіс ёна талялӧмысь. Сідзжӧ фосфоритнӧй пызь кӧдзисны киӧн, а эз кольӧм вося моз койны додьсянь зырйӧн. Тайӧн сідзжӧ ӧзимлы эз ло вӧчӧма некутшӧм вред.

И. В. ТИМИН,
первой звеноса шлен, комсомолец.

Паджга, „Югӧр“ колхоз.

ВКП(б) ЦК-лӧн да СССР-с СНК-лӧн исторической шуӧм йылысь беседаяс

Комсомолец Модест Кузьбожев ёрт „Дзоридз“ колхозын агитаторӧн уджавны заводитіс местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысигӧн. Сійӧ эз эновтчы тайӧ уджысь и ӧні. Регулярнӧ, быд дас лунӧн ӧтчыд ветлӧ колхозникъяс ордӧ.

Оні Кузьбожев ёрт занятиеяс нуӧдӧ колхозникъясӧс „Видзму овмӧсса продуктаяс заготовитан да ньӧбан политикаын вежсьӧмъяс йылысь“ ВКП(б) ЦК-лӧн да СССР-са СНК-лӧн историческӧй шуӧмӧн.

Та кузя сійӧ первой занятие нуӧдіс май 4 лунӧ, кӧні присутствуйтіс 43 колхозник да колхозница.

Колхозникъяс да колхозницаяс ёна интересуйтчисны курӧгъяс видзӧмӧн, овцефермаяс да кучик сдайтӧм йылысь вопросъясӧн.

Модест Кузьбожев ёртлӧн занятиеяс пыр муныны живӧя, бура.

Ӧні сійӧ Коми областнӧй комсомольскӧй организацияӧн 20 вося юбилейкӧд йитӧдын кӧсйысис уджавны нӧшта на бурджыка.

СТЕПАНОВ.

Паджга, Сыктывдін район.

СРЕДНЕЙ ШКОЛАЯС ДА ПЕДРАБФАК ПОМАЛЫСЬЯСКӦД ВСТРЕЧА

Май 11 лунӧ Пединститут залын муніс встреча Сыктывкарскӧй средней школаясса да педрабфакса выпускникъяскӧд Коми пединститутса преподавательясӧн да студентъясӧн. Встреча помасис Коми театрса артистъясӧн выступлениеӧн. Томйӧз гажаа йӧктісны духовӧй оркестр да баян ворсӧм улӧ.

И. КОДАНЕВ.

ЫДЖЫД УРОЖАЙЯС ВӦСНА ТЫШ

Миян комсомольскӧй организация котыртчис колян во ноябрь тӧлысьын. Кыдзи аддзанныд, эз на важӧн да сы вӧсна дерт ыджыд опыт уджын миян абу на, но век жӧ мый сюрӧ вӧчам. Вӧлім водзын ми сӧмын вит комсомолец. Тайӧ дерт этша. Заводитім уджавны томйӧз пӧвсын. Ӧні сизимӧнӧсь нин, да эм нӧшта шыӧдчӧмъяс комсомолӧ пырӧм йылысь.

Миянлы, колхозса комсомолецъяслы дерт медся ёна колӧ тӧждысьны колхоз ёнмӧдӧм вӧсна, урожайяс содтӧм вӧсна. Сійӧс ми лыддям главнӧй могӧн.

Март 10 лунӧ ми комсомольскӧй собрание вылын обсудитім тувсов кӧдза кежлӧ лӧсьӧдчӧм йылысь вопрос. Колхоз кӧдза кежлӧ вӧлі лӧсьӧдчӧ важысянь нин. Ми шуим кутчысьны тайӧ уджас тшӧтш. Поручитім Андрей Тиминлы да Вениамин Конюховлы проверитны кӧдза кежлӧ лӧсьӧдчӧм кузя торъя уджъяс мунӧм да информируйтны организацияӧс.

Найӧ босьтчисны кӧйдыс дінӧ. Кӧйдыс вӧлі арнас тырмымӧн да и чужӧ вӧлі ничего, но колӧ вӧлі ӧні видлыны. Тимин да Конюхов проверитісны кутшӧма чужӧны кӧйдысъяс. Тыдовтчис, мый кӧйдыс тшыксьӧма. Шобді вӧлі чужӧ сӧмын 30 прочент. Положение абу терпитана.

Решитім котыртны кӧйдыс вежлалӧм. Сувтӧдім та йылысь вопрос колхоз правление водзын. Кӧйдысӧн занимайтчыны индісны кык комсомолецӧс менӧ да Конюховӧс. Йитчим колхозъяскӧд, лэччылім Сыктывкарӧ, заготзерно конторакӧд йитчим. Кӧйдыс сюрис тырмымӧн да бур качествоа. Зӧр кӧйдыс лои 42 центнер, ид—39 центнер, шобді—25 центнер. Чужанлун вӧлі 90—98 прочент.

Гӧгӧрвоана мый кӧдза колӧ нуӧдны дженьыд кадӧн, а сідзкӧ колӧ уджалан вын тырмымӧн. Кӧть миян гӧрӧны муяс тракторӧн, но век жӧ вӧвлӧн рольыс зэв ыджыд. Ми ыджыд внимание сетім кӧдза кежлӧ вӧв гӧтӧвитӧм вылӧ.

Вӧвъяс вӧлі видзӧны кык конюх. Найӧ уджалісны сменаӧн: ӧти лун ӧтиыс, мӧд лун мӧдыс. Уход вӧлі омӧль. Войнас конюхъяс вӧвъяс дорӧ ӧз вӧлі и волыны. Вердісны шырӧм идзас пӧжтӧг. Зӧр да мукӧд сильнӧй кӧрым унаысь дзонь недельясӧн вӧвъяс эз аддзывны.

Комсомолецъяс проверитісны конюхъяслысь удж да добитчим правление вылын конюхъяслысь отчет кывзӧм. Правлениеса шленъяс да комсомолецъяс ӧтув бура обсудитісны кыдзи бурмӧдны удж вӧвъяс видзӧм кузя. Шуисны вӧвъяс дорӧ лӧсьӧдны круглосуточнӧй дежурство, чиститны вӧвъяс кыкысь лун, идзас сетны сӧмын пӧжӧмӧн, пызялӧмӧн. Конюхъяс кӧсйысисны уджавны бура. Комсомолецъяс следитісны кыдзи найӧ пӧртӧны олӧмӧ правлениелысь индӧдъяс. Вӧвъяс кӧдза кежлӧ лоисны дасьӧсь.

Медым получитны ыджыд урожай, колӧ муяс бура вынсьӧдны. Колӧ вӧлі петкӧдны му вылӧ колана удобрение. Декабрь-январь тӧлысьясӧ скӧтнӧй дворысь, конюшняысь, колхозникъяс картаясысь став куйӧд лои петкӧдӧма муяс вылӧ ыджыд чукӧръясӧн. Тайӧ удж вылын бура уджалісны комсомолецъяс И. Тимин, А. Тимин, В. Тимин да кык вок Конюховъяс. План серти куйӧд лоис петкӧдӧма 130 прочент вылӧ. Но тайӧ вӧлі тырмытӧм на. Удобрение коліс нӧшта.

Кытысь корсьны удобрение?—мӧвпалім ми. Сёрнитім колхозса председателькӧд, но сійӧ нинӧм тӧлкӧвӧя эз вермы висьтавны. Ми комсомолецъяс решитім кӧть мый, а добудитны минеральнӧй удобрение.

Петкӧдім кӧкъямыс тонна торф. Этша. Колӧ нӧшта. Йитчим Наркомземкӧд. Юӧртісны, мый сельхозснабын эм суперфосфат, Фосфоритнӧй пызь да сульфат-аммоний. Колӧ вӧлі сійӧс вайны.

Колхозса председателькӧд сёрнитчӧмӧн удобрениясла мӧдӧдім комсомолецъясӧс Конюхов кык вокӧс да Тиминӧс. Найӧ вӧчисны колхознӧй автомашинаӧн Сыктывкарӧдз 12 рейс—вайисны 5 тонна суперфосфат, сымда жӧ фосфоритнӧй пызь да куим тонна сульфат-аммоний.

Комсомольскӧй организация следитӧ и сы бӧрся, медым минеральнӧй удобрениеяс используйтсисны агротехническӧй правилӧяс серти.

Войдӧр сульфат-аммоний вӧлі койӧны му вылӧ гӧрӧм бӧрын зырйӧн да сы вӧсна сійӧ оз вӧлі разав ровнӧя и результатыс удобритӧмсьыс эз вӧв. Кытчӧ унджык веськалӧ вӧлі, сэті кӧдза сотчӧ. Колхозникъяс эз аддзыны пользасӧ минеральнӧй удобрениеысь. Колӧ вӧлі добитчыны удобрениеяс правильнӧя используйтӧм. Та бӧрся следитны кутісны комсомолецъяс. Удобрение таво разӧдім му вылӧ гӧрӧм водзвылын киӧн кӧдзӧмӧн. Комсомолецъяс не сӧмын асьныс уджалісны бура, но следитісны и мукӧд бӧрся, мед бура вӧчисны. Надейтчам тайӧ сетас ассьыс результатъяс.

Ми пыр сӧветуйтчам агрономкӧд, юасям сылысь кыдзи сійӧ либӧ мӧд тор вӧчны.

Надейтчам, мый таво миян колхоз босьтас урожай не этшаджык кыдз 18-20 центнерӧн гектарысь. Ыджыд урожай вӧсна тыш кӧдза нуӧдӧмӧн оз помась. Колӧ уджавны водзӧ сідзжӧ напряженнӧя.

И.М. ГАБОВ.

„Югӧр“ колхозса комсомольскӧй организацияысь секретарь.

Паджга, Сыктывдін район.

А. В. СУВОРОВ

(СЫЛӧН КУЛӧМСЯНЬ 140 ВО ТЫРӧМ КУЗЯ)

Александр Васильевич Суворов—роч народлӧн героическӧй важъяса медся яркӧй да дона нимъясысь ӧти.

Суворов—величайшӧй роч полководец да европейскӧй историяын крупнейшӧй военнӧй деятельясысь ӧти. Сылӧн олӧм—став сьӧкыдлунъяс вылын человеческӧй воля победалӧн замечательнӧй картина.

Будущӧй полководец чужис 1730 вося ноябрын неозыр да незнатнӧй поручик семьяын. Сылӧн кыптӧм вылӧ эз вӧвны сійӧ кадӧ колана йитӧдъяс да влиятельнӧй покровительяс. Придворнӧй знать тышкасис Суворовкӧд, мешайтіс сылӧн деятельностьлы да дзебис сылысь заслугаяссӧ. Та вылӧ видзӧдтӧг, Суворов заставитіс став Европаӧс лыддысьны аслас военнӧй генийкӧд.

Суворов аддзыліс, кутшӧм ыджыд вынъяс эм роч народын. Сійӧ лыддис роч армияӧс сылӧн отвага да стойкость вӧсна мукӧд народъяс армияясысь вылынджыкӧн. Суворов сувтӧдіс ас водзас великӧй мог—выявитны сійӧ основнӧй чертаяссӧ роч солдатъяслысь, вуджӧдны налысь пассивнӧй стойкость сознательнӧй да активнӧй настойчивостьӧ. Суворовлӧн заслугаыс сыын и эм, мый сійӧ смела критикуйтіс войналысь сьӧдз существуйтысь теория да висьталіс выль кыв военнӧй делӧ историяын.

Суворов лӧсьӧдіс войска велӧдӧмын да воспитайтӧмын ассьыс система, кодлӧн главнӧй правилӧяс—**армиялӧн моральнӧй состояние** йылысь тӧждысьӧм, быд боецсянь сознательность да активность требуйтӧм. Роч войскалысь маневренность максимальнӧя содтыны кӧсйӧмӧн, Суворов постояннӧй упражнениеясӧн велӧдіс найӧс вӧчавны стремительнӧй походъяс любӧй кадӧ да любӧй поводдя дырйи. Война дырйи сійӧ пыр сохраняйтіс ас саяс инициатива, неприятельӧс вичысьтӧм нападениеясӧн панйӧмӧн.

Суворов вӧлі уна войнаса геройӧн. Первой боевӧй крещение сійӧ получитіс Фридрих II-кӧд войнаын 1759—1761 воясын. 1772 вося польскӧй кампания дырйи Суворовлӧн деятельность, войска нападениелӧн быстрота да стремительность (наӧн вӧлі босьтӧма Краков) заставитісны дивуйтчыны медся гырысь военнӧй авторитетъясӧс. Суворовлӧн ним пасьыкыд известность получитіс турецкӧй войнаяс дырйи. Сійӧ сражайтчис Туртукаеын (1773 во), Кинбурнын (1787 во), Очаковын (1788 во) да быдлаын пыр вӧлі победительӧн. Рымникын битва (1789 во), кӧні Суворов 25 сюрса роч войскаӧн дзикӧдз жугӧдіс сӧ сюрса турецкӧй армия, сетіс сылы медбур роч полководецлысь слава. Неприступнӧй турецкӧй крепость Измаил знаменитӧй штурмуйтӧм

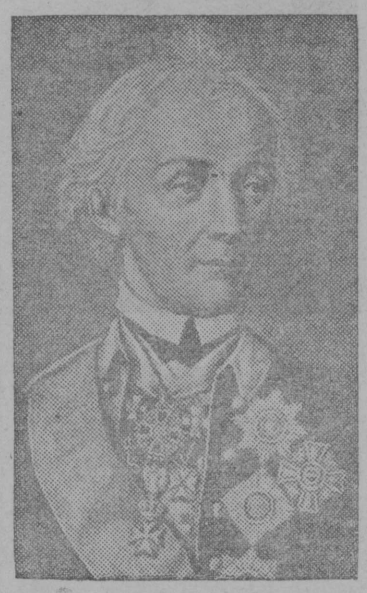

бӧрын (1790 во),—случай, коді беспримернӧй военнӧй историяын,—Суворовӧс вӧлі признайтӧма Европаса крупнейшӧй полководецӧн.

Солдатъяс пӧся радейтісны Суворовӧс да помтӧг доверяйтісны сылы. Сылӧн простота, исключительнӧй бескорыстие, армия вӧсна образцовӧй тӧждысьӧм да войскалысь дух лэптыны кужӧм обеспечитісны сылы пасьыкыд популярность. Сійӧ повзьӧдліс правительствоӧс да кыпӧдліс зависть царскӧй фаворитъяслысь. Придворнӧй раболепие да интрига атмосфераын Суворовлӧн независимӧй поведение, знать вылын резкӧй насмешкаяс, армияын казнокрадствокӧд тышкасьӧм лӧсьӧдісны сылы уна врагӧс. Правительство казытывліс Суворов йылысь война кадӧ да вунӧдлывліс сійӧс пыржӧ мир заключитӧм бӧрын, наградаясӧн обходитӧмӧн да теньын кольӧмӧн. Сӧмын 1794 вося польскӧй кампанияӧн дзирдалана веськӧдлӧмысь Суворовлы присвоитісны фельдмаршаллысь звание, кодӧс сійӧ важӧн нин заслужитіс.

Придворнӧй кликалӧн Суворовкӧд вражда ёсьмис Павел I-ӧн престол вылӧ воӧмӧн. Император да пӧрысь фельдмаршал костын заводитчис тыш. Суворов требуйтіс выль солдатскӧй форма вежӧм, протестуйтіс Павеллӧн жестокостьяслы паныд. Фельдмаршалӧн гора слава вӧсна сылӧн протест имеитіс торъя действеннӧй тӧдчанлун. Император уволитіс Суворовӧс отставкаӧ да регыд ыстіс сійӧс глухӧй сиктӧ полиция надзор улӧ.

1799 воын Павел австрийскӧй да английскӧй правительствояс корӧм серти корис Суворовӧс ссылкаысь да предложитіссылы сувтны союзнӧй русско-австрийскӧй войска юрын, кодъяс действуйтісны Франциялы паныд. 70 арӧса Суворовлӧн Италияӧ поход лоис военнӧй искусствоӧн образцовӧй тӧждысьӧм, быд боецсянь сознательность да активность требуйтӧм. Роч войскалысь маневренность максимальнӧя содтыны кӧсйӧмӧн, Суворов постояннӧй упражнениеясӧн велӧдіс найӧс вӧчавны стремительнӧй походъяс любӧй кадӧ да любӧй поводдя дырйи. Война дырйи сійӧ пыр сохраняйтіс ас саяс инициатива, неприятельӧс вичысьтӧм нападениеясӧн панйӧмӧн.

Суворов вӧлі уна войнаса геройӧн. Первой боевӧй крещение сійӧ получитіс Фридрих II-кӧд войнаын 1759—1761 воясын. 1772 вося польскӧй кампания дырйи Суворовлӧн деятельность, войска нападениелӧн быстрота да стремительность (наӧн вӧлі босьтӧма Краков) заставитісны дивуйтчыны медся гырысь военнӧй авторитетъясӧс. Суворовлӧн ним пасьыкыд известность получитіс турецкӧй войнаяс дырйи. Сійӧ сражайтчис Туртукаеын (1773 во), Кинбурнын (1787 во), Очаковын (1788 во) да быдлаын пыр вӧлі победительӧн. Рымникын битва (1789 во), кӧні Суворов 25 сюрса роч войскаӧн дзикӧдз жугӧдіс сӧ сюрса турецкӧй армия, сетіс сылы медбур роч полководецлысь слава. Неприступнӧй турецкӧй крепость Измаил знаменитӧй штурмуйтӧм

бӧрын (1790 во),—случай, коді беспримернӧй военнӧй историяын,—Суворовӧс вӧлі признайтӧма Европаса крупнейшӧй полководецӧн.

Солдатъяс пӧся радейтісны Суворовӧс да помтӧг доверяйтісны сылы. Сылӧн простота, исключительнӧй бескорыстие, армия вӧсна образцовӧй тӧждысьӧм да войскалысь дух лэптыны кужӧм обеспечитісны сылы пасьыкыд популярность. Сійӧ повзьӧдліс правительствоӧс да кыпӧдліс зависть царскӧй фаворитъяслысь. Придворнӧй раболепие да интрига атмосфераын Суворовлӧн независимӧй поведение, знать вылын резкӧй насмешкаяс, армияын казнокрадствокӧд тышкасьӧм лӧсьӧдісны сылы уна врагӧс. Правительство казытывліс Суворов йылысь война кадӧ да вунӧдлывліс сійӧс пыржӧ мир заключитӧм бӧрын, наградаясӧн обходитӧмӧн да теньын кольӧмӧн. Сӧмын 1794 вося польскӧй кампанияӧн дзирдалана веськӧдлӧмысь Суворовлы присвоитісны фельдмаршаллысь звание, кодӧс сійӧ важӧн нин заслужитіс.

Придворнӧй кликалӧн Суворовкӧд вражда ёсьмис Павел I-ӧн престол вылӧ воӧмӧн. Император да пӧрысь фельдмаршал костын заводитчис тыш. Суворов требуйтіс выль солдатскӧй форма вежӧм, протестуйтіс Павеллӧн жестокостьяслы паныд. Фельдмаршалӧн гора слава вӧсна сылӧн протест имеитіс торъя действеннӧй тӧдчанлун. Император уволитіс Суворовӧс отставкаӧ да регыд ыстіс сійӧс глухӧй сиктӧ полиция надзор улӧ.

1799 воын Павел австрийскӧй да английскӧй правительствояс корӧм серти корис Суворовӧс ссылкаысь да предложитіссылы сувтны союзнӧй русско-австрийскӧй войска юрын, кодъяс действуйтісны Франциялы паныд. 70 арӧса Суворовлӧн Италияӧ поход лоис военнӧй искусствоӧн образцовӧй тӧждысьӧм, быд боецсянь сознательность да активность требуйтӧм. Роч войскалысь маневренность максимальнӧя содтыны кӧсйӧмӧн, Суворов постояннӧй упражнениеясӧн велӧдіс найӧс вӧчавны стремительнӧй походъяс любӧй кадӧ да любӧй поводдя дырйи. Война дырйи сійӧ пыр сохраняйтіс ас саяс инициатива, неприятельӧс вичысьтӧм нападениеясӧн панйӧмӧн.

Суворов вӧлі уна войнаса геройӧн. Первой боевӧй крещение сійӧ получитіс Фридрих II-кӧд войнаын 1759—1761 воясын. 1772 вося польскӧй кампания дырйи Суворовлӧн деятельность, войска нападениелӧн быстрота да стремительность (наӧн вӧлі босьтӧма Краков) заставитісны дивуйтчыны медся гырысь военнӧй авторитетъясӧс. Суворовлӧн ним пасьыкыд известность получитіс турецкӧй войнаяс дырйи. Сійӧ сражайтчис Туртукаеын (1773 во), Кинбурнын (1787 во), Очаковын (1788 во) да быдлаын пыр вӧлі победительӧн. Рымникын битва (1789 во), кӧні Суворов 25 сюрса роч войскаӧн дзикӧдз жугӧдіс сӧ сюрса

РЫТЫВВЫВ ЕВРОПАЫН ВОЙНА

ГЕРМАНСКӦЙ ЮӦРТӦМЪЯС

БЕРЛИН, 16. (ТАСС). „Динст аус Дейчланд" бюллетень юӧртӧм серти май 14 лунлы паныда войын французскӧй авиация бомбардируйтіс рытыввыв Германияын Линних, Эссен, Морсес да Аахен каръяс. Имеитчӧны виӧмъяс да ранитчӧмъяс. Содтӧд юӧртсьӧ, мый Фрейбург вылӧ французскӧй бомбардировщикъяслӧн налёт дырйи виӧма 51 мортӧс. Жугӧдӧма школа, больница да уна керка.

Информационнӧй бюро передайтӧ, мый май 15 лунӧ германскӧй войска бырӧдісны 12 французскӧй укрепленнӧй пункт. Босьтӧма пленӧ 92 марроканецӧс да 2 офицерӧс. Саарскӧй фронт вылын Мерцигсянь рытыввылын пленӧ босьтӧма 80 англичанинӧс.

ФРАНЦУЗСКӦЙ ЮӦРТӦМЪЯС

ПАРИЖ, 16. (ТАСС). Тӧрыт официальнӧ юӧртсис, мый уна пунктъясын Антверпенсянь да Намюрсянь рытыв-войвыв районӧдз немецъяс атакуйтісны бельгийскӧй, английскӧй да французскӧй войска. Атакаяс вӧлі венӧма. Немецъяслы удайтчис уна пунктъясын вуджны Маас ю Мазьер да Намюр костын. Седан районын мунӧны контратакаяс.

АНГЛИЙСКӦЙ ЮӦРТӦМЪЯС

ЛОНДОН, 16. (ТАСС). Кыдзи передайтӧ Рейтер агентство, тӧрыт муніс сражение Маас ю вылын Намюрсянь Седанӧдз секторын. Противник наступайтіс став фронт пасьта. Французскӧй пехота вынужден вӧлі отступитны. Противниклӧн танковӧй войска пырисны французскӧй линия пыр куим пунктын Седансянь лунвылын. Английскӧй командование юӧртӧ: „Май 15 лунӧ упорнӧй бойяс бӧрын английскӧй экспедиционнӧй армия сувтӧдіс германскӧй войскалысь наступление.

Германскӧй наступление заводитчӧм бӧрын сійӧ армияса авиационнӧй соединениеяс бырӧдісны 124-ысь не этшаджык неприятельскӧй самолёт. Зенитнӧй артиллерияӧн уськӧдӧма этша вылӧ 23 самолёт. Передовӧй постъяс сідзжӧ уськӧдісны уна германскӧй самолёт. 7 самолёт уськӧдӧма территориальнӧй войскаӧн".

ВОЕННӦЙ ДЕЙСТВИЕЯС ЙЫЛЫСЬ ГЕРМАНСКӦЙ ЮӦРТӦМ

БЕРЛИН, 16. (ТАСС). Германскӧй информационнӧй бюро юӧртӧ, мый талун германскӧй войска пырисны Амстердамӧ да Гаагаӧ. Регыд странаын лоӧ восстановитӧма пӧрадок. Матыса лунъясӧ германскӧй войскалысь юкӧнсӧ лоӧ петкӧдӧма Голландиясьс да вуджӧдӧма ыджыд сражениеяс районӧ, кодъяс заводитчисны нин Диль линия дінын Антверпен-Намюр районын да матыса лунъясӧ воасны медся вылыс точкаӧдз. Тайӧ линия вылын бойын участвуйтӧны бельгиецъяслӧн, англичаналӧн да французъяслӧн ыджыд вынъяс. Тані паныдасисны некымын миллион солдат, кодъяс вооружитчӧмаӧсь техникалӧн мед бӧръя кыв серти. Бельгиялӧн водзӧ судьба тӧдчана степеньын зависитӧ тайӧ ыджыд битвалӧн исходысь. Французъяс да англичана, торйӧн бӧръяясыс, предложитісны бӧрыньтчысь бельгиецъяслы кутны Диль линияяс, сійӧн мый найӧ кӧсйисны воспрепятствуйтны бельгийскӧй побережьеӧдз германскӧй войскалӧн ӧдйӧ мунӧмлы, мый бурмӧдіс эськӧ непосредственнӧ Англиялы паныд тышлысь условиеяс. Германскӧй войскалӧн мунӧм ӧніӧдзпӧртсис олӧмӧ индӧм план серти. Бельгийско-французскӧй граница вылын Живосянь лунвылын германскӧй войска мунӧны ньӧжйӧ, но вернӧя. Шуйгавыв флангын оперируйтысь германскӧй войскалӧн могӧн являйтчӧ Намюрсянь зэв гырысь французскӧй вынъяслысь фланговӧй удар предотвратитӧм. Уна пунктъясын французъяс зільлісны пырны германскӧй позицияяс вылӧ. Та дырйи первойысь вӧлі лэдзӧма ходӧ медся сьӧкыд французскӧй бронетанкъяс. Наземнӧй войска да авиация отразитісны подвижнӧй французскӧй крепостьяслысь нападение.

НЕМЕЦЪЯСӦН СЕДАН БОСЬТӦМ

ЛОНДОН, 15. (ТАСС). „Ньюс кроникл" газет юӧртӧ, мый Лонгви карса населениеӧс эвакуируйтӧма. Эвакуируйтӧмъяс пӧвсын—Лонгви карса—французскӧй военнӧй промышленность центрса 20 сюрс рабочӧй.

Голландскӧй Вест-Индияын положение

НЬЮ-ЙОРК, 16. (ТАСС). Кюрасас ді вывсянь (Голландскӧй Вест-Индия) Юнайтед пресс агентстволӧн юӧртӧм серти, Буэн-Айр ді вылын интернируйтӧм немецъяс котыртісны восстание. Ді вылас мӧдӧдӧма войска.

Отв. редактор
И. Г. УЛЬЯНОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты «Коми комсомолец». Телефон: 1—01.

Уполн. Главлита № 1920. Типография НКМП Коми АССР г. Сыктывкар.